

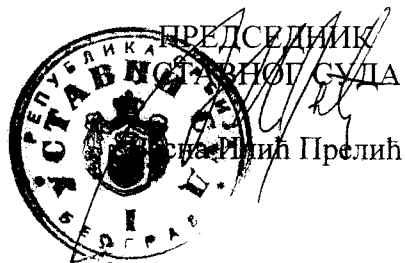
Република Србија
УСТАВНИ СУД
Број: ПР-182/2014
16.07 2014. године
Београд

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
- Председнику -

Поводом дописа упућених из Привредног апелационог суда од 11, 12, 13, 20, 24, 25. и 27. јуна и 2. и 9. јула 2014. године којим су Уставном суду враћени списи предмета везано за истакнуту повреду права на суђење у разумном року, у прилогу Вам, ради упознавања, достављамо Решење Уставног суда ШУ-353/2014 од 3. јула 2014. године и враћамо предмете, како бисте као надлежни редовни суд спровели поступак и донели одлуку.

Прилози:

- Решење Уставног суда ШУ-353/2014
- предмети

Република Србија
УСТАВНИ СУД
Број: ШУ-353/2014
10.07 2014. године
Београд

Уставни суд, Велико веће, у саставу: председник Суда Весна Илић Прелић, председник Већа и судије др Драгиша Б. Слијепчевић, др Марија Драшкић, др Агнеш Картаг Одри, др Горан П. Илић, Сабахудин Тахировић, др Драган Стојановић и мр Милан Марковић, чланови Већа, на основу члана 167. став 2. тачка 1. Устава Републике Србије, на седници Већа одржаној 3. јула 2014. године, донео је

РЕШЕЊЕ

За вођење поступка и одлучивање о повреди права на суђење у разумном року коју су истакли:

- Балинд Ласло и Пинтер Михајло, обојица из Бечеја, у поступку по жалби против пресуде Општинског суда у Бечеју П1. 272/07 од 22. априла 2008. године, који се водио пред Окружним судом у Новом Саду,

- Деак Миклош и Киш Ласло, обојица из Бечеја, у поступку по жалби против пресуде Општинског суда у Бечеју П1. 272/07 од 22. априла 2008. године, који се водио пред Окружним судом у Новом Саду,

- Вукица Цвејановић из Раковца у парничном поступку који је вођен пред Основним судом у Новом Саду у предмету П1. 1082/12, а сада је у току поступак пред Врховним касационим судом по ревизији изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж. 4440/11 од 6. децембра 2012. године,

- ПРИВРЕДНО ДРУШТВО МЕТАЛТЕКС ДОО, ТРСТЕНИК, у поступку по жалби који се води пред Привредним апелационим судом у предмету Пж. 7855/11,

- Миломир Тешић из Бајине Баште и др. у управном поступку који је вођен пред Министарством унутрашњих послова – Полицијска управа у Ужицу у предмету број 112-1-123/08, а сада је у току поступак пред Управним судом, на основу Одлуке Уставног суда Уж-1993/2009 од 7. марта 2012. године којом је наложено Управном суду да понови поступак по тужби изјављеној против решења Жалбене комисије Владе број 120-01-205/2008-01 од 7. јула 2008. године,

- Васка Цвијановић из Краљева у поступку за доношење решења у извршењу пресуде Управног суда У. 9597/10 од 9. септембра 2010. године, који се води пред Управним судом у предмету Уи. 23/14 (раније предмет Ур. 190/12),

- Миломир Арсић из Врања у поступку који је вођен пред Општинском управом – Одељење за имовинске, правне, стамбене и послове борачко инвалидске заштите Скупштине општине Врање у предмету број 580-

1/2002-06, а сада је у току поступак пред Управним судом по тужби против решења Министарства рада, запошљавања и социјалне политике број 580-02-00719/2002-11 од 3. октобра 2012. године,

- Тома Гавриловић из Земун Поља у поступку који је вођен пред Одељењем за грађевинско-комуналне послове – Одсек за грађевинске послове Управе градске општине Земун у предмету број 351-974/13, а сада је у току поступак пред Управним судом по тужби против решења Секретаријата за имовинско–правне послове, грађевинску и урбанистичку инспекцију града Београда XXI – 05 број 351.1-315/2013 од 16. јануара 2014. године,

- Љиљана Митровић Јовановић из Београда у поступку који се води пред Управним судом у предмету У. 13504/13.

- Марио Спасић у поступку који се води пред Управним судом у предмету У. 8413/13.

- Стамбена задруга радника Универзитета у Новом Саду „Техничар“ Нови Сад, у стечају, у поступку који је вођен пред Општинским судом у Новом Саду у предмету П. 1761/08, а сада је у току поступак пред Врховним касационим судом по ревизији против пресуде Окружног суда у Новом Саду Гж. 6639/08 од 13. новембра 2008. године.

- Радојка Бајић из Шапца у управном поступку који је вођен пред Градском управом града Шапца – Одељење за урбанизам број 351-655/2008-08, а сада је у току поступак пред Управним судом у предмету У. 10655/12,

- Миланка Коцић из Крагујевца у поступку који је вођен пред Основним судом у Крагујевцу у предмету П1. 1861/12, а сада је у току поступак по жалби пред Апелационим судом у Крагујевцу у предмету Гж1. 2110/13,

- Блажица Живковић из Доње Раче, Драгица Миљојковић из Крагујевца и Слободанка Ћорић из Миравца у поступцима који су вођени пред Општинским судом у Рачи у предметима П1. 352/07, П1. 349/08 и П1. 148/07, а сада су у току поступци по жалбама пред Апелационим судом у Крагујевцу.

- Раим Хазири из Берлина, Савезна Република Немачка, у поступку пред Управним судом у предмету У. 1455/12,

- Ковиљка Ковачевић из Бачке Паланке, Драгана Павловић из Новог Сада и Дајана Ковачевић из Бачке Паланке у поступку који је вођен пред Генералштабом Војске Србије у предмету број 1430-39/09, а сада је у току поступак пред Управним судом и

- СЗТР „Жито“ из Ченеја у управном поступку који је вођен пред Министарством финансија – Управа за трезор број 320-2-93/2012-001, а сада је у току поступак пред Управним судом по тужби против решења Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде број 320-01-760/2012-09 од 28. јануара 2013. године,

надлежан је Врховни касациони суд.

О б р а з л о ж е њ е

Врховни касациони суд је дописом I Су-7 42/14-1 од 4. јуна 2014. године Уставном суду вратио списе предмета које је Уставни суд, након почетка примене Закона о изменама и допунама Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, број 101/13), уступио на даљу надлежност Врховном касационом суду ради одлучивања о повреди права на суђење у разумном року у судским

поступцима који су још увек у току, а у којима је према одредбама наведеног Закона о изменама и допунама Закона о уређењу судова надлежан да поступа Врховни касациони суд. У прилогу наведеног дописа Врховни касациони суд је доставио и правни став заузет на I седници Одељења за заштиту права на суђење у разумном року, одржаној 30. маја 2014. године, који гласи: „1. Судови установљени Законом о уређењу судова нису надлежни да поступају по уставним жалбама за заштиту права на суђење у разумном року поднетим Уставном суду до 22. маја 2014. године, од када почиње да се примењује Закон о изменама и допунама Закона о уређењу судова ('Службени гласник РС', број 101/13). 2. Уставне жалбе које су поднете Уставном суду закључно са 21. мајем 2014. године, вратиће се Уставном суду.“

Имајући у виду претходно изнето, Уставни суд констатује да одбијање надлежности Врховног касационог суда у конкретном случају има значење изазивања негативног сукоба надлежности између суда (Врховног касационог суда) и другог државног органа (Уставног суда), о коме Уставни суд решава сагласно члану 167. став 2. тачка 1. Устава Републике Србије.

За решавање овог уставносудског предмета од значаја је најпре одредба члана 170. Устава Републике Србије, којом је установљена уставна жалба као посебно и изузетно правно средство за заштиту Уставом зајемчених људских и мањинских права и слобода, као и одредбе Закона о изменама и допунама Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, број 101/13), те одредбе члана 82. Закона о Уставном суду („Службени гласник РС“, бр. 109/07, 99/11 и 18/13 - Одлука УС) којим је уређен поступак пред Уставним судом.

Наиме, чланом 170. Устава је утврђено да се уставна жалба може изјавити против појединачних аката или радњи државних органа или организација којима су поверена јавна овлашћења, а којима се повређују или ускраћују људска или мањинска права и слободе зајемчене Уставом, ако су исцрпљена или нису предвиђена друга правна средства за њихову заштиту. Из наведеног следи да је уставна жалба супсидијерно правно средство, пошто је једна од основних претпоставки за њено подношење да је лице које сматра да му је повређено или ускраћено неко од Уставом зајемчених права или слобода претходно, у редовном поступку, искористило прописана правна средства да заштити зајемчена права, или да у одређеном случају не постоји (није предвиђено) правно средство којим би се зајемчено уставно право могло заштити у редовном поступку.

Одредбом члана 32. став 1. Устава свакоме је зајемчено право да независан, непристрасан и законом установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и о оптужбама против њега. Стога је право на суђење у разумном року елемент Уставом гарантованог права на правично суђење.

Уставни суд констатује да у правном систему Републике Србије, до доношења Закона о изменама и допунама Закона о уређењу судова, није било предвиђено ниједно правно средство за заштиту зајемченог права на суђење у разумном року. Из тих разлога је свако ко је сматрао да му је у поступку пред судом, другим државним органом или имаоцем јавног овлашћења, који још увек није окончан, повређено право на суђење у разумном року, имао могућност да заштиту тог права оствари подношењем уставне жалбе. Законски основ за обраћање Уставном суду у тим случајевима садржан је у одредби члана 82. став 2. Закона о Уставном суду, којом је прописано да се уставна жалба може

изјавити и ако нису исцрпљена правна средства, дакле док поступак траје, у случају када је подносиоцу жалбе повређено право на суђење у разумном року.

Доношењем и почетком примене одредаба члана 2. Закона о изменама и допунама Закона о уређењу судова правни систем Републике Србије је употпуњен новим правним средством којим се обезбеђује заштита права на суђење у разумном року. Наиме, одредбама члана 2. Закона извршена је допуна основног текста Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 116/08, 104/09, 101/10 и 31/11-др. закон, 78/11-др. закон и 101/11), тако што су додата три нова члана, и то чл. 8а, 8б и 8в, којима су регулисани: заштита права на суђење у разумном року, одлука по захтеву за заштиту права на суђење у разумном року и сходна примена Закона о ванпарничном поступку. Одредбама члана 8а ст. 1. и 3. Закона је прописано да странка у судском поступку која сматра да јој је повређено право на суђење у разумном року, може непосредно вишем суду поднети захтев за заштиту права на суђење у разумном року, као и да ако се захтев односи на поступак који је у току пред Привредним апелационим судом, Прекршајним апелационим судом или Управним судом, о захтеву одлучује Врховни касациони суд (члан 8а ст. 1. и 3.). Одредбом члана 33. Закона је прописано да овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а примењује се од 1. јануара 2014. године, осим члана 2. који се примењује по истеку шест месеци од дана ступања на снагу.

Дакле, почетком примене одредаба члана 2. Закона о изменама и допунама Закона о уређењу судова уставна жалба из члана 170. Устава постаје супсидијерно правно средство у односу на заштиту права на суђење у разумном року у судским поступцима који још увек трају, јер одлучивању Уставног суда у уставносудском поступку за заштиту Уставом зајемченог права мора да претходи исцрпљивање прописаног правног средства у редовном поступку. Изузетак и даље постоји једино у случају када је истакнута повреда овог права само у односу на трајање поступка који је још увек у току пред Врховним касационим судом, јер измене и допуне Закона о уређењу судова не предвиђају да се заштита права пред редовним судом може остварити због неразумно дугог трајања поступка пред Врховним касационим судом.

У односу на питање временског важења одредаба члана 2. Закона о изменама и допунама Закона о уређењу судова, Уставни суд указује на следеће:

Одредбе члана 2. Закона, то јест одредбе чл. 8а до 8в основног текста Закона о уређењу судова, иако садржане у Закону којим су уређена питања организације, надлежности и уређења судова, по својој природи су процесноправног карактера, с обзиром на то да је наведеним одредбама уведено правно средство за заштиту права на суђење у разумном року и уређен поступак по новоуспостављеном правном средству. У том смислу, опште правило процесних закона је да се новодонети закон примењује на све поступке који су у току, осим ако је самим законом изричито предвиђено да ће се такви поступци окончати према одредбама раније важећег закона. С тим у вези, Уставни суд подсећа да је уставна жалба само једно од правних средстава за заштиту права. Како у конкретном случају Закон о изменама и допунама Закона о уређењу судова такву одредбу не садржи, а имајући у виду уставну обавезу претходног исцрпљивања предвиђених правних средстава пре изјављивања уставне жалбе, Уставни суд је утврдио да се заштита права на суђење у разумном року у судским поступцима који су били у току пре установљивања новог правног

средства, због чега су се подносиоци обратили Уставном суду подношењем уставне жалбе, и још увек су у току, има пружити у складу са новелираним одредбама Закона о уређењу судова.

Уставни суд додатно указује да законодавац није предвидео изузетак у погледу временског важења наведених законских одредаба, управо да би обезбедио једнак положај лица у остваривању заштите права на суђење у разумном року у поступцима пред судовима који још увек трају. Ово стога што се на повреду права на суђење у разумном року може позвати свака странка у судском поступку, и то у сваком моменту трајања поступка. Да се не би догодило да се у односу на пружање заштите права на суђење у разумном року у једном истом судском поступку пред различитим органима (Уставним судом и редовним судовима) воде паралелни поступци, у интересу је правне сигурности да се свима обезбеди једнака заштита права, а што не би био случај када би о раније истакнутој повреди права одлучивао Уставни суд у поступку по уставној жалби, а о повреди истог права редовни суд, уколико је та повреда истакнута после почетка примене Закона о изменама и допунама Закона о уређењу судова. Ово тим пре што сваком лицу које користи ново правно средство за заштиту права на суђење у разумном року, након исцрпљивања тог правног средства и даље стоји на располагању заштита пред Уставним судом, а што значи вишестепену заштиту Уставом зајемченог права, док такав вид заштите не би био обезбеђен лицима која су претходно због повреде истог права изјавила уставну жалбу о којој још није одлучено, ако би се поступци окончали пред Уставним судом.

У смислу претходно изнетог, Уставни суд налази да нема ни уставног, ни законског основа да Уставни суд настави поступак и мериторно одлучи о истакнутим повредама права на суђење у разумном року у судским поступцима који су још у току, без обзира што су ове повреде истакнуте пре почетка примене Закона о изменама и допунама Закона о уређењу судова подношењем уставне жалбе.

Имајући у виду све претходно изложено, Уставни суд је утврдио да је за вођење поступка и одлучивање о повреди права на суђење у разумном року лицима наведеним у изреци Решења у предметним судским поступцима, надлежан Врховни касациони суд.

Независно од тога што се Врховни касациони суд није позивао на чињеницу да су поједини поступци у односу на које је истакнута повреда права на суђење у разумном року у међувремену окончани (пре ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о уређењу судова), Уставни суд је у вези са тим извршио додатне провере, тако да ће поступци због истакнуте повреде права на суђење у разумном року Цвјетку Крстићу из Gelsenkirchena, Савезна Република Немачка, Десанки Станковић из Ниша, Горану Јелићу из Ниша, Дејану Мијатовићу из Београда, Миломиру Петаковићу из Љубовије и др, Недељку Кујунџићу из Требиња, Исламској заједници Србије, са седиштем у Београду, Бранку Вукићу из села Кушиљево, Миленку Јовановићу из Београда, Љиљани Мишић из Јагодине, Станиславу Глумцу из Београда, Оливери Станојковић из Велике Плане, Чедомиру Мићићу из села Отањ код Пожеге, Зорки Вучковић из Сомбора, Милошу Срејићу из Александровца, Маринку Бршадинцу из Тулежа, Љубици Ковачевић из Бора и Дејану Богдановићу из Тићевца, бити спроведени и окончани пред Уставним судом.

Сагласно изнетом, Уставни суд је, на основу одредаба члана 42б став 1. тачка 2) и члана 46. тачка 2) Закона о Уставном суду, донео Решење као у изреци.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА
Весна Илић Прелић, с.р.

За тачност и отправку: